

A Fővárosi Ítéletábra a Kummer Ügyvédi Iroda (fél címe 1, ügyintéző ügyvéd: dr. Kummer Ákos) által képviselt I.rendű felperes neve (I.rendű felperes címe .) I. rendű felperes és II.rendű felperes neve (II.rendű felperes címe.) II. rendű felperesnek - a Kosik Ügyvédi Iroda (fél címe 2., ügyintéző ügyvéd: dr. Kosik Kristóf) által képviselt I.rendű alperes neve Szerkesztőség (I.rendű alperes címe.) I. rendű alperes és II.rendű alperes neve (II.rendű alperes címe.) II. rendű alperesek ellen sajtóhelyreigazítás miatt indított perében a Fővárosi Törvényszék 2016. november 17. napján kelt 65.P.25.022/2016/5. számú ítélete ellen az alperesek részéről 7. sorszám alatt előterjesztett fellebbezés folytán meghozta a következő

ítéletet:

A Fővárosi Ítéletábra az elsőfokú bíróság ítéletét részben megváltoztatja és az elsőfokú bíróság által közzétenni rendelt helyreigazító közlemény szövegéből mellőzni rendeli a „II.rendű felperes neve 2013-ban kapcsolatba kerülhetett (egy előadókörút során) a ... szervezet tagjaival”; és az „illetve megalapozatlanul utaltunk a ... és egy ...országi párt által támogatott város testvérvárosi kapcsolatára utalva a ... és a ... közti kapcsolat kibontakozására” szövegrészt.

Egyebekben az elsőfokú bíróság ítéletét a per főtárgya tekintetében helybenhagyja.

A peres felek az első- és másodfokú költségeiket maguk kötelesek viselni.

Kötelezi a II. rendű felperest, hogy fizessen meg a Magyar Államnak külön felhívására 21.000 (huszonegyezer) forint együttes kereseti és fellebbezési illetéket.

Kötelezi az II. rendű alperest, hogy fizessen meg a Magyar Államnak külön felhívására 42.000 (negyvenkétezer) forint együttes kereseti és fellebbezési illetéket.

A le nem rótt 21.000 (huszonegyezer) forint együttes kereseti és fellebbezési illetéket a Magyar Állam viseli.

Az ítélet ellen fellebbezésnek nincs helye.

Indokolás

Az I. rendű alperes által szerkesztett, II. rendű alperes által üzemeltetett ...hu elnevezésű internetes sajtótermékben 2016. október 21-én „II.rendű felperes neve és a ...” címmel jelent meg írás, amely arról ad tájékoztatást, hogy ... terrorszervezettel ápolta esetleges kapcsolatokról több hírportál beszámolt. Bevezetőjében a szerző írt arról a II. rendű felperes Facebook oldalán korábban fellelhető fényképfelvételről, amelyen a ... nevű nacionalista, félkatonai ... szervezet egyezményes jelével üzen szimpatizánsainak, kézfejjel egy farkasfejet formálva. Az írás ezt követően bemutatta

a ...at. A cikk szerint a '70-es, '80-as években a világ egyik legaktívabb terrrorszervezeteként tartották őket számon, jelenleg a ... mozgalomként tevékenykedik ...ban, erőszakos megnyilvánulásai ma már kevésbé vannak, úgy emlegetik őket, mint a nacionalista ... párt nem hivatalos katonai szárnyát. Majd sajtóhírekre utalással arról számoltak be, hogy a II. rendű felperes 2013-ban több állomásos ...i előadókörút során kerülhetett kapcsolatba a szervezet tagjaival, számos egyetemen felszólalt és ... internetes oldalak hemzsegték azoktól a fotóktól, amelyek a szervezet ideológiája iránt lelkesedő férfiak körében készültek II. rendű felperesről. Közölte azt is az alperesi írás, hogy az I. rendű felperes elnökét, II. rendű felperest sajtóhírek szerint a ... tiszteletbeli tagjául választották, ezzel szerették volna rokonszenvüket kifejezni a magyar politikus iránt. Azóta szorosabb kapcsolat bontakozott ki az I. rendű felperes és a mozgalom között: ennek a szervezkedésnek a politikai pártja, a már említett ... és az I. rendű felperes közti közös szálakat olyan együttműködések erősítették, melyek ideológiai alapon bontakoztak ki, ilyen például a ... és a ...i ... közti testvérvárosi kapcsolat, mivel ...-os vezetésű, a ... testvérváros ...-s vezetés által irányított. Utalt befejezésül arra az alperes írása, hogy a felpereseket is megkeresték a sajtóhírekkel kapcsolatosan, de nem kívántak nyilatkozni.

A cikk megjelenésére reagált a II. rendű felperes, vitatva, hogy a ... mozgalommal kapcsolatban lenne. Tagadta azt is, hogy az I. rendű felperes részéről hivatalos együttműködés lenne a cikkben szereplő ...-val. A farkas szimbólumot értékelve közölte az alperes korábbi kérdésére, hogy ez a turanista ... emberek körében elterjedt kéztartás, és a velük való barátság jegyében használta, miután több egyetemen tartott teltházas előadást ...ban.

Ezt követően október 24-én az alperes „...: nincs kapcsolatunk a ...kal” címen jelentetett meg írást, amelyben beszámolt a II. rendű felperes fenti levélben kifejtett álláspontjáról.

A felperesek sajtó-helyreigazítási keresetükben olyan tartalmú helyreigazításra kérték kötelezni az alpereseket, mely szerint valótlannal állították, hogy a II. rendű felperes kapcsolatba került a ...nak nevezett ...i szervezettel, és tiszteletbeli tagjukká választották a II. rendű felperest, illetve az I. rendű felperes és a ... között bármilyen kapcsolat van.

Az alperesek a kereset elutasítását kérték. Arra hivatkoztak, hogy az október 24-i írásuk tartalmazza a felperesek reakcióját, ezért okafogyottá vált a helyreigazítási kérelem. A II. rendű felperes vonatkozásában nem állította, hanem csak feltételes módban fogalmazta meg, hogy a ...kal kapcsolatba került, így ez egy véleménynyilvánítás, vélekedés, amely nem képezheti helyreigazítás tárgyát.

Az elsőfokú bíróság ítéletében kötelezte az I. rendű alperest, hogy az általa szerkesztett ...hu portálon 2016. október 21-én „II.rendű felperes neve és a ...” címmel megjelent cikkel azonos helyen és betűszedéssel az ítélet jogerőre emelkedésétől számított 8 napon belül tegye közzé az alábbi közleményt, a cikk szövege előtt elhelyezve, amíg a cikk olvasható, de minimum 30 napig:

„Helyreigazítás:

Lapunk 2016. október 21-i számában „II.rendű felperes neve és a ...” címmel megjelent írásunkban valótlannal állítottuk, hogy II.rendű felperes neve 2013-ban kapcsolatba kerülhetett (egy előadókörút során) a ... szervezet tagjaival; továbbá valótlannal híreszteltük, hogy II.rendű felperes nevet a ... tiszteletbeli tagjuknak választották; illetve megalapozatlanul utaltunk a ... és egy ...i párt által támogatott város testvérvárosi kapcsolatára utalva a ... és a ... közti kapcsolat kibontakozására.”

Ezt meghaladóan a keresetet elutasította. Kötelezte a II. rendű alperest, hogy fizessen meg a felpereseknek 15 napon belül egyetemlegesen 30.000 forint perköltséget. A le nem rótt 36.000 forint illeték megfizetésére is a II. rendű alperest kötelezte.

Az elsőfokú bíróság ítéletének indokolásában idézte a sajtószabadságról és a médiatartalmak alapvető szabályairól szóló 2010. évi CIV. törvény (Smtv.) 12. § (1) bekezdését, a polgári perrendtartásról szóló 1952. évi III. törvény (Pp.) 164. § (1) bekezdését, 206. § (1) bekezdését. A Legfelsőbb Bíróság PK 14. számú állásfoglalásból kiemelte, hogy a sajtóközlemény kifogásolt tényállításának valóságát a sajtószerv köteles bizonyítani.

Arra a következtetésre jutott, hogy az alperesek nem bizonyították a keresettel sérelmezett állítások valóságtartalmát. A ... egyezményes jelének mutatóját ábrázoló képfelvétel nem képezte a per tárgyát.

Azon állítás, miszerint egy ...i előadókörút során a II. rendű felperes kapcsolatba kerülhetett a szóban forgó szervezet tagjaival, feltételes módú megfogalmazása ellenére sem véleménynyilvánítás. A kapcsolat létrejöttét utaló kijelentés tényállítás, ezért azt az alpereseknek kellett bizonyítaniuk. Csakúgy mint azt a közlést, hogy tiszteletbeli tagjukká választották a ... a II. rendű felperest. Ez utóbbi tényeket nem bizonyították sem a ... internetes bejegyzései, sem a II. rendű felperesnek írt dokumentum.

Abból a felperesek által vitatott tényből, hogy a ... mozgalom köthető a ...i ... párthoz, valamint abból, hogy ennek a pártnak a vezetése alatt állt az I. rendű felperesi párt vezető magyar várossal testvérváros ...i város, nem következik az, hogy az I. rendű felperesnek ... terrrorszervezettel kapcsolata állt fenn, illetve azzal kapcsolatot ápolt.

Mivel az alperesek ezeket nem bizonyították, e körben a bíróság ezért szükségtelennek tartotta a további bizonyítást.

Az elsőfokú bíróság a bizonyítatlan tényállításokra, híresztelésekre tekintettel helyreigazítást rendelt el az Smtv. 12. § (1) bekezdése alapján. A PK 15. számú állásfoglalásra figyelemmel a helyreigazító közlemény szövegezésében részben eltért a felperesi kérelemtől az I. rendű felperes és a ... közti kapcsolat kibontakoztatása tekintetében. Érvelése szerint miután a testvérvárosi kapcsolattal összefüggésben jelent meg ez a szöveges tartalom, mint a közös szálakat erősítő egyik együttműködés, és ez az együttműködés nem nyert igazolást, ezért ebben a formában igazította helyre a bíróság a sérelmes tartalmat.

Mivel megítélése szerint a keresetnek tartalmilag helyt adott, ezért az alpereseket kötelezte perkoltség viselésére.

Az ítélet ellen az alperesek terjesztettek elő fellebbezést.

Kérték az elsőfokú bíróság ítéletének megváltoztatását és a felperesek keresetének teljes elutasítását. Másodlagosan - amennyiben erre nincs lehetőség - kérték az elsőfokú bíróság ítéletének hatályon kívül helyezését, az elsőfokú bíróságnak a per újabb tárgyalására és újabb határozat hozatalára utasítását.

Fellebbezésükben hivatkoztak arra, hogy a 2016. október 24-i cikk megjelenésére tekintettel a sajtóhelyreigazítás oka fogyottá vált. A perrel érintett cikk végén szerepelt, hogy megkereste az I. rendű felperes politikusait, érdemi választ azonban lapzártáig nem kaptak. A cikk megjelenésekor a II. rendű felperes nyilatkozatát maradéktalanul továbbították az olvasó felé.

Sérelmezték továbbá, hogy az elsőfokú bíróság a PK 12. számú állásfoglalással ellentétben a sajtóhelyreigazítási igény elbírálásánál a sajtóközleményt nem a maga egészében vizsgálta. Figyelmen kívül hagyta, hogy a kifogásolt közléseket, kifejezéseket nem formális megjelenésükben, hanem a valóságos tartalmuk szerint kell figyelembe venni.

Ennek értelmében a cikk egészét tekintve egy politikai vitát tárt az olvasók elé, amelynek az volt a tárgya, hogy a Facebook oldalon a II. rendű felperesről egy olyan fénykép került elő, amelyen a II. rendű felperes a ... szervezet egyezményes jelét használja. Alappal merülhetett fel, hogy van-e kapcsolat a ... nacionalista félkatonai szervezet és az I. rendű felperes között. A cikk is ezt boncolgatja, tárja az olvasók elé, jelezve, hogy érdemi választ még nem kapott az érintett párttól. A

PK 12. számú állásfoglalás szerint, politikai vita esetén nincs helye helyreigazításnak.

Hivatkozott arra is, hogy az az állítás, miszerint a II. rendű felperes kapcsolatba kerülhetett a ... nevű szervezet tagjaival, nem tényállítás, hanem pusztá vélekedés, amely sajtó-helyreigazítás alapja nem lehet. A BDT2014. 3192. számú döntés értelmében, nem lehet tárgya a sajtó-helyreigazításnak, hogy egy írás mit sugall.

Az, hogy a II. rendű felperest a ... tiszteletbeli tagjává választották, vélemény, még hozzá politikai vitában elhangzott vélemény, amelyet egyes sajtótermékek, sajtóhírek fogalmaztak meg.

Az I. rendű felperes és a ... közti kapcsolat kibontakozására történő utalás, pedig nem tényállítás, hanem újságírói következtetés, amelyet a rendelkezésre álló körülményekből okszerűen vont le az alperesi újságíró.

Kiemelte, hogy a következtetés alapját képezte, miszerint a II. rendű felperesről a Facebook közösségi oldalon korábban fellelhető volt egy fénykép, amelyen a II. rendű felperes a ... egyezményes jelével pózolt. A II. rendű felperes ...i előadókörútja, valamint a II. rendű felperesnek az összes ...i parlamenti párttal fennálló jó kapcsolata, illetve a testvérvárosi kapcsolat, mind olyan körülmény, amelyek összességéből az újságíró okkal vonhatta le a kifogásolt következtetést arra, hogy egyre erősebbek a politikai szálak az I. rendű felperes és a ... nacionalista mozgalom pártja között, amely pártot a ... nevű szervezet politikai pártjaként emlegetnek.

A felperesek fellebbezési ellenkérelmükben az elsőfokú ítélet helybenhagyását indítványozták, mivel az elsőfokú bíróság ítélete ténybelileg megalapozott és az elsőfokú bíróság okszerű következtetéseket levonva hozta meg a jogszabályoknak megfelelő ítéletét. Utaltak arra, hogy a kérdéseket a cikk megjelenését követően kapták meg az alperes által csatolt iratok tanúsága szerint, az alperesi újságíró elérhetetlen volt, amikor megpróbálták visszahívni. Kiemelték, hogy egy véleménynyilvánítás is csak akkor élvezhet alkotmányos védelmet, ha rendelkezik bármilyen ténybeli alappal. A kifogásolt közlések valótlan tényállítások, következtetésként sincs ténybeli alapjuk. A II. rendű felperes nem került kapcsolatba a terrorszervezettel is véleményezett szervezettel, nem avatták tiszteletbeli taggá, az I. rendű felperesnek sincs kapcsolata a szervezettel. Abból, hogy a II. rendű felperes használt egy kézjelet, amelyet egy ...i, többek között terroristának is minősíthető mozgalom is állítólag használ, nem vonható le következtetés a csoportosulással való kapcsolatra, mintahogy a testvérvárosi kapcsolatból sem. Vitatták, hogy az ... és a ... között kapcsolat lenne, megítélésük szerint, még ha kimutatható is lenne ilyen kapcsolat, akkor sem lenne alap arra, hogy nekik, mint pártnak van kapcsolatuk a csoportosulással. A szóban forgó kézjelet több nacionalista szervezet is használja: az ... párt, az ifjúsági szervezete, és egy föld alatti mozgalom. A „kapcsolatba kerülhetett” kifejezés az adott szövegkörnyezetben nem annak ténye, hanem csak a kapcsolatba kerülés időpontja tekintetében fejez ki feltételezést.

A fellebbezés részben alapos.

Az elsőfokú bíróság a tényállást helyesen állapította meg, az abból levont következtetésekkel a másodfokú bíróság részben értett egyet.

A PK 12. számú állásfoglalásra figyelemmel a cikk egészét, belső összefüggéseit figyelembe véve kellett értékelni a kifogásolt részleteket, a kialakult közfelfogásra, az átlagolvasó értelmezésére figyelemmel.

Szem előtt kellett tartani azt is, hogy a közérdeklődésre számot tartó ügyekben a közszereplő politikusokat magasabb tűrési kötelezettség terheli a 7/2014. (III. 7.) AB határozatban foglaltak alapján [45-49]. Személyiségi jogaik a Ptk. 2:44. §-ra figyelemmel a közügyek szabad vitatása érdekében szükséges mértékben és arányban korlátozhatóak. Az Alkotmánybíróság hangsúlyozza

azonban azt is, hogy a tények meghamisítása alkotmányos védelmet nem élvez. Ezért személyiségi jogi szankciókkal is járhat, ha a tényállítás tudatosan valótlan, vagy ha a nyilatkozattevő foglalkozása körében elvárható gondosságot elmulasztotta. A közügyek szabad megvitatásának tárgyát képezhetik egy párt, politikus politikai nézetrendszere, kapcsolata körében értelmezhető megnyilvánulásai és az azokból levont következtetések is.

A másodfokú bíróság megítélése szerint az első és a harmadik, a ... szervezettel való kapcsolatba kerülésre, illetve kapcsolat kibontakozására vonatkozó kijelentések az adott szöveg összefüggésben nem tényállítások, hanem közéleti szerepvállalásra vonatkozó véleménynyilvánítás részeként megjelenő következtetések, amelyek meglévő, illetve a cikkben is közölt tényelemekből, a logika alapvető szabályainak sérelme nélkül levonhatóak voltak és a véleménynyilvánítás alkotmányos oltalma alatt álltak az alábbiakra is figyelemmel.

A cikk közli azokat az elemeket, amelyekből a kapcsolatokra vonatkozó következtetéseit levonja, ebben kiemelt szerephez jut a Facebookon közzétett kép, amely a szervezet által használt kézjelet mutatja, a reakciók, a ...i út és a testvérvárosi kapcsolat. A cikk végén a felperesi párt reakciójának közlését későbbre ígéri, jelezve az olvasó előtt, hogy az ismert elemek alapján magyarázatra szoruló, felvetődő kérdésekre a felperes később érdemi választ fog adni. Rövid idő elteltével közölte a felperesek álláspontját tartalmazó álláspontot is. Erre még a helyreigazítási kérelem megérkezése előtt sor került. Ezért az alperes rosszhiszeműségére az 5/A alatt csatolt leírás és a megjelenések időpontjai alapján következtetés nem volt levonható.

A kapcsolatra vonatkozó kérdések felvetése és következtetések levonásával összefüggésben - az elsőfokú bíróság álláspontjától eltérően - jelentősége volt annak, hogy a II. rendű felperes milyen tartalmú fotókat tett közzé a Facebookon, milyen reakciókat kapott ezekre ...ból. Ez képezte a ...i úttal és a testvérvárosi kapcsolattal együtt a ...kal való kapcsolatáról megindult közérdeklődésre számot tartó találgatások alapját és kiindulópontját. Ismertté vált továbbá olyan felvétel is amelyen a felperes hasonló kézjelet mutató személyek körében látható, erről a másodfokú bíróságnak más, előtte folyt perből (32.Pf. 20.187/2013.) is hivatalos tudomása van. Ezen a képen a felperest körülálló csoport tagjai egységesen mutatják a kézjelet, és a felperes nyakába terített sálon is egy farkasfej látszik.

A felperes által a perben 4/F alatt csatolt képeken, elszigetelt gesztusok, esetleg szélesebb körben használt jelek láthatóak, ezzel szemben a szóban forgó kézjel, a farkasfej a középső- és a gyűrűs ujj, valamint a hüvelykujj összecsiszpése által jól megkülönböztethető egyedi kézzel.

A cikk a ...at korábban aktív terrorszervezetként, mozgalomként mutatja be, amelyet egy politikai párthoz (...) is köt. A cikk alapján az átlagolvasó számára a szervezet, mozgalom és a párt közötti különbségek nem jelennek meg élesen. A fellebbezési tárgyaláson a felperesek maguk is arra hivatkoztak, hogy a farkasfejet a ...i nacionalista párt, ifjúsági szervezet, és „föld alatti mozgalom” is használja. Az, hogy egy nacionalista politikai tartalmú kézjelet több szervezet is használ, illetve a kézjelet közösen használó párt, mozgalom milyen módon kapcsolódik egymáshoz politikai vita és értékelés tárgyát képezheti, nem teszi azonban okszerűtlenné a levont következtetéseket.

A felperesek az újságírói kérdésekre adott válaszukban, és a helyreigazítási kérelmükben sem a párt és a mozgalom elkülönülését és ennek cikkbeli összemosását sérelmezték. Korábban a kézjel kapcsán, annak nem egy meghatározott mozgalomhoz, párthoz köthető, hanem általános szimbólum jellegére hivatkoztak. Nincs ügydöntő jelentősége ezért annak, hogy magával a mozgalommal, annak szimpatizánsaival vagy az ahhoz kapcsolódó párttal kialakult kapcsolatra utalhatnak a

cikkben szereplő tények.

A kézjelet ábrázoló fotó közzététele, a kézjel szimbolikája, a reakciók, a ...i körütről készült fotó, testvérvárosi kapcsolat olyan körülmények, amelyek alapján közügyre vonatkozó véleménynyilvánítás részeként az adott cikkben levonhatóvá tették azt a következtetést, hogy a ...kal kapcsolatba kerülhetett a II. rendű alperes, az I. rendű alperessel pedig kapcsolat bontakozik ki.

A tények ilyen értékelését, ezeket a véleménynyilvánításokat a közszereplő felpereseknek a 7/2014. (III. 7.) AB határozatban foglaltakra és a válaszadás lehetőségére és tényleges megtörténtére figyelemmel - helyességüktől vagy helytelenségüktől függetlenül - el kellett viselniük, sajtóhelyreigazításnak az értékelő következtetések kapcsán nem volt helye az Smtv. 12. § (1) bekezdése alapján. A másodfokú bíróság ezért az első és a harmadik kitétel tekintetében az elsőfokú bíróság ítéletét megváltoztatta a Pp. 253. § (2) bekezdése alapján és a keresetet elutasította.

Az arra vonatkozó kijelentés, hogy a II. rendű felperest a ... tiszteletbeli tagjukká választották azonban egyértelműen a véleménynyilvánításon belül elkülönülő tényállítás. A szervezet részéről valamilyen külvilág számára érzékelhető szimbolikus aktust, cselekvést feltételez, ami objektíve bizonyítható, illetve cáfolható. A cikk a tiszteletbeli taggá választást sajtóhírekre hivatkozva közli, ami szintén megtörtént eseményre utal, nem pedig egy a II. rendű felperes és szervezet kapcsolatára vonatkozó értékítélet kifejezésére.

Abból, hogy a II. rendű felperes szimpatizánsok körében feltűnt, kézjelet mutatott, előadásokat tartott, pozitív visszajelzéseket kapott az általa közzétett fotóra, nem következik ilyen esemény megtörténte. Az I. rendű alperes ezt a tényállítást nem bizonyította, ezért az elsőfokú bíróság az Smtv. 12. § (1) bekezdése megfelelő alkalmazásával kötelezte az I. rendű alperest helyreigazítás közzétételére. E részben ezért a másodfokú bíróság az elsőfokú ítélet érdemben helyes rendelkezését helybenhagyta.

Mindezek alapján a másodfokú bíróság az első és harmadik, következtetés jellegű közlés tekintetében az elsőfokú bíróság ítéletét a Pp. 253. § (2) bekezdése alapján megváltoztatta, a második tényállítás jellegű közlés tekintetében helybenhagyta a rendelkező részben foglaltak szerint.

A fellebbezés részben vezetett eredményre, a helyreigazítás szükségességére, és tartalmára figyelemmel a pernyertesség - pervesztesség arányát a másodfokú bíróság közel egyenlőnek találta a felperesek és az alperesek között, ezért a Pp. 81. § (1) bekezdése alapján úgy rendelkezett, hogy az első és másodfokú perköltségeket maguk viselik.

A le nem rótt kereseti és fellebbezési illetékről a másodfokú bíróság a Pp. 82. § (2) bekezdés, a 6/1986. (VI. 26.) IM rendelet 13. § (2), illetve az illetékmentes I. rendű felperes vonatkozásában a 14. § alapján határozott.

Budapest, 2017. június 23.

dr. Kisbán Tamás s.k.
a tanács elnöke

dr. Istenes Attila s.k.
előadó bíró

dr. Kovaliczky Ágota s.k.
bíró